

पतंजलि विश्वविद्यालय

University of Patanjali

सहायक पाठ्यक्रम

2021-2022

BRIDGE COURSE SANSKRIT (BC)

Program Educational Objectives (PEOs)

- **PEO 1** – The main objective of the course is to make the student capable of serious study of Sanskrit grammar by making him aware of the basic principles of Sanskrit grammar.
- **PEO 2** – To understand the place of pronunciation and usage of alphabets through Panini education.
- **PEO 3** – Memorization of Ashtadhyayi and Dhatupath.
- **PEO 4** – Getting the ashtadhyayi sutras first repeated through padachhede ,vibhakti , samas etc.
- **PEO 5** – Translation of Hindi language into Sanskrit language through rachananuvadkaumudi and establish a sense of sentence structure.
- **PEO 6** – Brief understanding of Vedas, Upanishads and Darshanas through Vedic literatures.

Program Specific Outcomes (PSOs)

After completing of the program, the students will be able to

- **PSO 1** – Learn the Sanskrit grammar after becoming familiar with the basic principles of grammar.
- **PSO 2** – Excellent himself and makes contribution to the society by imbibing the excellent values of human life.
- **PSO 3** – Speak and write the Sanskrit Language.
- **PSO 4** – Explain the preliminary aspects of Sanskrit language and its grammar.

सहायक पाठ्यक्रम :

पाठ्यक्रम का उद्देश्य— सहायक पाठ्यक्रम का उद्देश्य विद्यार्थियों को व्याकरण, लौकिक साहित्य एवं वैदिक साहित्य से सामान्यतः परिचित कराना है।

सामान्य नियम—

- सहायक पाठ्यक्रम एक वर्ष का है, इसमें दो सत्र हैं।
- प्रत्येक सत्र में चार प्रश्नपत्र होंगे, अतः सहायक पाठ्यक्रम में कुल आठ (८) प्रश्नपत्र होंगे।
- प्रत्येक पत्र १०० अङ्क का होगा, इसमें ८० अंक बाह्य परीक्षा के व २० अङ्क आन्तरिक मूल्याङ्कन के होंगे।
- आन्तरिक २० अङ्क में से १० अङ्क सत्र के मध्य ली जाने वाली लिखित परीक्षा के होंगे, ५ अङ्क कक्षा उपस्थिति के एवं ५ अङ्क संस्कृत संभाषण आदि अनुशासन के होंगे।
- प्रत्येक सत्र की बाह्य परीक्षा का समय ३ घण्टे निर्धारित है।
- परीक्षा का माध्यम संस्कृत ही रहेगा।

Bridge Course
2019-20
Semester 1
prathamapatram - saṃskṛta-vyākaraṇam
Paper Code - BC-101

Course Objectives-

- *saṃskṛtavvyākaraṇa kī prārambhika saṃracanā, saṃjñāsūtra evaṃ paribhāṣā ādi sūtreṃ ke viśaya meṃ bodha karānā /*
- *pratyāhārasūtra, saṃjñā-prakarāṇa, paribhāṣā-prakarāṇa, vṛddhi saṃjñā-prakarāṇa, svāra-prakarāṇa, aśiṣya-prakarāṇa, it saṃjñā-prakarāṇa ādi kā bodha karānā hai /*
- *aṣṭādhyāyī kā samyak smaraṇa evaṃ bodha karānā /*

Course Outcomes-

- *saṃskṛtavvyākaraṇa kā prārambhika jñāna ho jātā hai, jisase vidyārthī ko vyākaraṇa ke viśeṣaparakāraṇoṃ ko samajhane meṃ sahāyatā prāpta hotī hai /*
- *pratyāhārasūtra, saṃjñā-prakarāṇa, paribhāṣā-prakarāṇa ādi kā bodha ho jāne se vyākaraṇa meṃ gati hotī hai, śabda siddhi ityādi meṃ sūtreṃ ko ṭhīka prakāra se samajhakara, vyavahāra karane meṃ sahāyatā prāpta hotī hai /*
- *aṣṭādhyāyī kā samyak smaraṇa ho jātā hai, jisase sūtreṃ kī vaijñānika saṃracanā ko samajha pāte haiṃ evaṃ unakā prayoga vyākaraṇa meṃ ṭhīka prakāra se kara evaṃsamajha pāte haiṃ / buddhi bhī tīvra hotī hai evaṃ medhā baḍī hai /*

सहायकपाठ्यक्रमस्य प्रथमसत्रम्

प्रथमपत्रम्- संस्कृतव्याकरणम्

पूर्णाङ्कः - १००

बाह्यमूल्याङ्कनाङ्कः- ८०

आन्तरिकमूल्याङ्कनाङ्कः- २०

समयः- होरात्रयम्

१. सरलतमविधिः प्रथमभागः	२०
(क) विषयगतप्रश्नाः	२०
२. प्रथमावृत्तिः (प्रत्याहारसूत्रसहितः प्रथमोऽध्यायः)	४०
(क) पदच्छेदः विभक्तिवचनं च	१०
(ख) समासः	१०
(ग) अर्थोदाहरणे	१०
(घ) शब्दसिद्धिः	१०
३. अष्टाध्यायी (अध्यायः- १-४)	२०
(क) सूत्र कण्ठस्थीकरणम्	१०
(ख) सूत्रपूर्तिः	०५
(ग) सूत्राणामध्यायपादसंख्याज्ञापनम्	०५

सहायकग्रन्थाः-

१. सरलतमविधिः- श्री ब्रह्मदत्तजिज्ञासुविरचितः
प्रकाशकः- रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, सोनीपत, हरियाणा।
२. प्रथमावृत्तिः- श्री ब्रह्मदत्तजिज्ञासुविरचितः
प्रकाशकः- रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, सोनीपत, हरियाणा।
३. अष्टाध्यायी- महर्षिपाणिनिकृता
प्रकाशकः- रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, सोनीपत, हरियाणा।

Bridge Course

2019-20

Semester 1

Dvitiyapatram - saṃskṛtasāhityam

Paper Code - BC-102

Course Objectives-

- *śabdarūpoṃ evaṃ dhāturūpoṃ kā jñāna karāte hue vākyaracanā kā bodha pradāna karanā /*
- *kathāoṃ evaṃ ślokoṃ dvārā mānavīya mūlyoṃ kā jñāna karānā /*

Course Outcomes-

- *saṃskṛtabhāṣā ke paṛṇe aura likhane meṃ samartha ho jātā hai /*
- *ślokoṃ ko paṛṇe meṃ va samajhane meṃ samarthatā ke sātha hī uccamūlyoṃ kā jñāna ho jātā hai /*

सहायकपाठ्यक्रमस्य प्रथमसत्रम्

द्वितीयपत्रम्- संस्कृतसाहित्यम्

पूर्णाङ्कः - १००

बाह्यमूल्याङ्कनाङ्कः- ८०

आन्तरिकमूल्याङ्कनाङ्कः- २०

समयः- होरात्रयम्

१. प्रारम्भिकरचनानुवादकौमुदी	२०
(क) आर्यभाषावाक्यानां संस्कृतानुवादः	०५
(ख) शब्दरूपस्मरणम्	०५
(ग) धातुरूपस्मरणम्	०५
(घ) वाक्यरचना	०५
२. अभिनवपाठावलिः (प्रथमभागः)	२०
(क) कथाविषयकप्रश्नाः / पर्यायवाचिज्ञापनम्	१०
(ख) गद्यस्य पद्यस्य वा आर्यभाषानुवादः	१०
३. हितोपदेशः	२०
(क) गद्यकारस्य परिचयः / स्वशब्दैः कथालेखनम्	१०
(ख) श्लोकव्याख्या / स्वाभावचित्रणम्	१०
४. वैराग्यशतकम् (चयनितश्लोकसंख्याः -	
१-४, ६-१२, १४, १५, १८, २०-२३, २७-२९, ३१-३३,	
३५, ३८, ३९, ४२, ४३, ४७, ४९, ५१-५२, ६१, ६२, ६४,	
६६, ७३, ७५, ७७, ७९, ८९, ९१, ९२, ९४, ९५, ९७-९९)	२०
(क) श्लोकस्मरणम्	०५
(ख) श्लोकान्वयः / पदपदार्थज्ञानम्	०५
(ग) श्लोकव्याख्या	१०

सहायकग्रन्थाः-

१. प्रारम्भिकरचनानुवादकौमुदी- डा० कपिलदेव द्विवेदी
प्रकाशकः- विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
२. अभिनवपाठावलिः- विनायकलक्ष्मीकान्तशर्माविरचिता
प्रकाशकः- मॅकमिलन् आणि कम्पनी लि०।
३. हितोपदेशः- नारायणपण्डितसंगृहीतः
प्रकाशकः- चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान देहली।
४. वैराग्यशतकम्- भर्तृहरिप्रणीतम्
प्रकाशकः- चौखम्बा संस्कृत भवन, वाराणसी।

Bridge Course

2019-20

Semester 1

tr̥tīyapatram - vaidikasāhityam

Paper Code - BC-103

Course Objectives-

- *darśana va veda kā saṃkṣipta bodha /*
- *vaidika siddhāntoṃ kā bodha karānā jaise varṇāśrama, puruṣārtha catuṣṭaya ādi /*
- *paṁcamahāyajña va saṃskāroṃ kā kramānusāra bodha /*

Course Outcomes-

- *veda upaniṣad ādi granthoṃ meṃ vidyārthī adhyayana se kuśāgra evaṃ ucca medhāvī hotā hai /*
- *jīva-prakṛti-īśvara ādi ke svarūpa ko samagratā se samajhakara tatviṣayaka prabodhana meṃ samartha ho jātā hai /*
- *paṁcamahāyajña ko vyavahāra meṃ lātā hai /*
- *ṣoḍaśa saṃskāra varṇāśrama ke adhyayana se vidyārthī samāja kī vividhi bhrāntiyom kā nirākaraṇa karatā hai /*

सहायकपाठ्यक्रमस्य प्रथमसत्रम्

तृतीयपत्रम्- वैदिकसिद्धान्तपरिचयः

पूर्णाङ्कः - १००

बाह्यमूल्याङ्कनाङ्कः- ८०

आन्तरिकमूल्याङ्कनाङ्कः- २०

समयः- होरात्रयम्

१. वैदिकग्रन्थानाम्परिचयः	२०
(क) वेदपरिचयः	०५
(ख) दर्शनपरिचयः	०५
(ग) उपनिषत्परिचयः	०५
(घ) अन्यवैदिकग्रन्थपरिचयः	०५
२. वैदिकसिद्धान्तानाम्परिचयः	६०
(क) त्रैतवादः (ईश्वरः, जीवः, प्रकृतिः)	१०
(ख) वर्णाश्रमव्यवस्था	१०
(ग) पुरुषार्थचतुष्टयम्, त्रयी विद्या	१०
(घ) पञ्चमहायज्ञाः	१०
(ङ) षोडश संस्काराः	१०
(च) पुर्नजन्म, कर्मफलव्यवस्था	१०

सहायकग्रन्थाः—

१. षडङ्गपरिचयः— आचार्यः आनन्दप्रकाशः

प्रकाशकः— आर्ष शोध संस्थान, आलियाबाद, आन्ध्रप्रदेश।

२. वेदविद्या प्रवेशिका— डा० दयानन्द भार्गव

प्रकाशकः— राजस्थान पत्रिका प्रकाशन।

३. वैदिक शिक्षा—

प्रकाशकः— दिव्यप्रकाशन, दिव्ययोगमंदिरट्रस्ट, पतञ्जलि योगपीठ, हरिद्वार।

४. वैदिकजीवन— प्रो० विश्वनाथ विद्यालंकार

प्रकाशकः— श्रीमती सावित्रीदेवी बागड़िया ट्रस्ट, न्यू अलीपुर, कोलकाता।

५. वैदिकसिद्धान्तपरिचयावली— सम्पादकः प्रो० कर्नल स्वतन्त्र कुमार

प्रकाशकः— गुरुकुल कांगड़ी विश्वविद्यालय हरिद्वार, उत्तराखण्ड।

६. आर्यों के सोलह संस्कार— आचार्यः ज्ञानेश्वरार्यः

प्रकाशकः— वानप्रस्थ साधक आश्रम रोजड़, गुजरात।

७. क्रान्तिबीज

प्रकाशकः— दिव्यप्रकाशन, दिव्ययोगमंदिरट्रस्ट, पतञ्जलि योगपीठ, हरिद्वार।

८. व्यवहारकाल एवं साधनाकाल का योग

प्रकाशकः— दिव्यप्रकाशन, दिव्ययोगमंदिरट्रस्ट, पतञ्जलि योगपीठ, हरिद्वार।

Bridge Course

2019-20

Semester 1

***Caturthapatram* - English Communication-1**

Paper Code - BC-104

Course Objectives-

- Develop the students' abilities in grammar, oral skills, reading, writing and study skills
- Students will heighten their awareness of correct usage of English grammar in writing and speaking
- Students will improve their speaking ability in English both in terms of fluency and comprehensibility
- Students will give oral presentations and receive feedback on their performance
- Students will increase their reading speed and comprehension of academic articles
- Students will improve their reading fluency skills through extensive reading
- Students will enlarge their vocabulary by keeping a vocabulary journal
- Students will strengthen their ability to write academic papers, essays and summaries using the process approach.

Course Outcomes-

- Produce words with right pronunciation
- Develop vocabulary and improve the accuracy in grammar
- Develop the confidence to speak in public
- Demonstrate positive group communication exchanges.
- Ability to speak and write clearly in standard, academic English

सहायकपाठ्यक्रमस्य प्रथमसत्रम्
ENGLISH COMMUNICATION- I

BC-104

Semester – I

S.NO.	Story Name	English Literature	Page No.
1	A Grain as big as a hen's Egg	Prose	1-2
2	Atal Bihari Vajpayee	Prose	3-7
3	Dr. B.R. Ambedkar	Prose	8-9
4	For the greater God	Prose	10-12
5	Louis Braille	Prose	13-15
6	One and Quarter Kilo of Wheat	Prose	16-21
7	How Much Land does a man need	Prose	22-35
8	Mending Wall	Poetry	36

Bridge Course

2019-20

Semester 2

Prathamapatram - saṃskṛtavvyākaraṇam

Paper Code - BC-201

Course Objectives-

- *pada sambandhī vidhi, avyayībhāva, tatpuruṣa, bahubrīhi aura dvanda samāsa kā bodha karānā /*
- *kāraḥ vibhakti, upapada vibhakti ādi kā bodha karānā /*
- *sūtreṃ kā samyaka smaraṇa evaṃ bodha karānā /*

Course Outcomes-

- *aṣṭādhyāyī kaṅṭhastha kara vidyārthī usake śrāvaṇa meṃ samartha ho jātā hai /*
- *samāsa aura vibhaktiyom ke adhyayana se vidyārthī apanī vākya śailī ko utkrṣṭa aura madhura banātā hai /*
- *samāsa ke jñāna se vidyārthī saṃskṛta sāhitya ke adhyayana meṃ kuśala ho jātā hai /*
- *vyākaraṇa śāstra adhyayana se vidyārthī vividha śāstreṃ se bodhana meṃ samartha ho jātā hai /*

सहायकपाठ्यक्रमस्य द्वितीयसत्रम्

प्रथमपत्रम्- संस्कृतव्याकरणम्

पूर्णाङ्कः - १००
बाह्यमूल्याङ्कनाङ्कः- ८०
आन्तरिकमूल्याङ्कनाङ्कः- २०
समयः- होरात्रयम्

१. प्रथमावृत्तिः (द्वितीयतृतीयाध्यायौ)	५०
(क) पदच्छेदः विभक्तिवचनं च	१०
(ख) समासः	१०
(ग) अर्थोदाहरणे	१०
(घ) शब्दसिद्धिः	२०
२. अष्टाध्यायी(अध्यायः- ५-८)	३०
(क) सूत्र कण्ठस्थीकरणम्	१०
(ख) सूत्रपूर्तिः	०५
(ग) सूत्राणामध्यायपादसंख्याज्ञापनम्	०५

सहायकग्रन्थाः-

१. प्रथमावृत्तिः- श्री ब्रह्मदत्तजिज्ञासुविरचितः
    प्रकाशकः- रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, सोनीपत, हरियाणा।
२. अष्टाध्यायी- महर्षिपाणिनिकृता
    प्रकाशकः- रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, सोनीपत, हरियाणा।

Bridge Course
2019-20
Semester 2
Dvitiyapatram - saṃskṛtasāhityam
Paper Code - BC-202

Course Objectives-

- *saṃskṛta bhāṣā kī madhuratā evaṃ vyāvahārika jñāna kā manohara evaṃ preraka kahāniyoṃ ke mādhyama se bodha karānā /*
- *anuvāda kī kuśalatā śabdarūpa, dhāturūpa evaṃ nibandha lekhaṇa ādi kā bodha karānā /*
- *jīvana meṃ nītigata viśayoṃ kā samyak jñāna evaṃ bodha karānā /*

Course Outcomes-

- *abhinava pāṭhāvalī meṃ sannihita vibhinna rocaka kahāniyoṃ se vidyārthī jñāna kī dhārā ko samajhakara bodhana meṃ samartha ho jātā hai /*
- *racanānuvāda kaumudī ke adhyayana se vidyārthī saṃskṛta saṃbhāṣaṇa evaṃ anuvāda meṃ dakṣa hotā hai /*
- *nītiśataka adhyayana se vidyārthī vibhinna nītiyoṃ ko jānakara unakā jīvana meṃ prayoga karatā hai /*
- *vidyārthī kahāniyoṃ ke mādhyama se śikṣā pradāna karane vālī śikṣātmaka śailī kā prayoga karane meṃ samartha hotā hai /*

सहायकपाठ्यक्रमस्य द्वितीयसत्रम्

द्वितीयपत्रम्- संस्कृतसाहित्यम्

पूर्णाङ्कः - १००

बाह्यमूल्याङ्कनाङ्कः- ८०

आन्तरिकमूल्याङ्कनाङ्कः- २०

समयः- होरात्रयम्

१. रचनानुवादकौमुदी	२०
(क) आर्यभाषावाक्यानां संस्कृतानुवादः	०५
(ख) उपपदविभक्तीनां प्रत्ययान्तशब्दानां च प्रयोगः	०५
(ग) धातुरूपस्मरणम्	०५
(घ) निबन्धलेखनम्	०५
२. अभिनवपाठावलिः (द्वितीयभागः)	२०
(क) शब्दार्थः	०५
(ख) अपठितगद्यस्य आर्यभाषानुवादः	०५
(ग) स्वोपज्ञकथालेखनम् (स्वनिर्मितकथालेखनम्)	१०
३. रघुवंशम् (प्रथमसर्गः)	२०
(क) महाकवेः परिचयः / महाकाव्यस्यस्वरूपम्	१०
(ख) श्लोकव्याख्या / श्लोकेषु काव्यसौन्दर्यम्	१०
४. नीतिशतकम् (श्लोकसंख्याः -	
१, ३, ७, ८, १०-१३, १५-१७, १९-२९,	
३२, ३८, ४०, ४२, ४३, ५१, ५४, ५५,	
५८, ६०, ६२-६५, ६७, ६८, ७३, ७५, ७६, ७८, ७९,	
८२, ८३, ८४, ८६, ९९, १०३, १०५, १०८)	२०
(क) श्लोकस्मरणम्	०५
(ख) श्लोकान्वयः	०५
(ग) श्लोकव्याख्या	१०

सहायकग्रन्थाः—

१. रचनानुवादकौमुदी— डा० कपिलदेव द्विवेदी
प्रकाशकः— विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
२. अभिनवपाठावलिः— विनायकलक्ष्मीकान्तशर्मविरचिता
प्रकाशकः— मैक्मिलन् आणि कम्पनी लि०।
३. रघुवंशम्— महाकविकालिदासविरचितम्
प्रकाशकः— चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
४. नीतिशतकम्— भर्तृहरिप्रणीतम्
प्रकाशकः— चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।

Bridge Course
2019-20
Semester 2
tr̥t̥iyapatram - vaidikasāhityam
Paper Code - BC-203

Course Objectives-

- *īśvara, dharma, adharma, puṇya, pāpa satyabhāṣaṇa ādi kā vyavahārika evaṃ vaijñānika arthoṃ kā bodha karānā /*
- *vyavahāra evaṃ śikṣā ādi mahatvapūrṇa viśayoṃ kā bodha karānā /*
- *bhāratīya saṃskṛti evaṃ kṛṣaka ādi ke utthāna meṃ gāya ke mahatvapūrṇa yogadāna kā bodha karānā /*
- *īśvara ke aneka nāmoṃ kā vyavahārika evaṃ vaijñānika artha, samāja meṃ pracalita tamāma bhrāntiyom, adhyayana/adhyāpana, brahmacarya, āśrama-vyavasthā, rājadharma, ācāra, anācāra ādi kā bodha karānā /*

Course Outcomes-

- *īśvara, dharma, adharma, puṇyādi kā ṭhīka prakāra se bodha ho jātā hai, jisase vidyārthī vāstavika satya ko samajha evaṃ samajhā pātā hai /*
- *vyavahāra evaṃ śikṣā ādi mahatvapūrṇa viśayoṃ kā bodha hotā hai, jisase vidyārthī svayaṃ ke jīvana meṃ vyavahāra ko ṭhīka kara eka saṃskṛta samāja kā nirmāṇa karatā hai /*
- *bhāratīya saṃskṛti evaṃ kṛṣakoṃ ke jīvana meṃ gāya kā mahatvapūrṇa yogadāna ko jāna pātā hai, jisase vidyārthī gaupālana evaṃ saṃvardhana karane ke prati jāgaruka hotā hai, evaṃ isake lie samāja meṃ pracāra kara pātā hai /*
- *īśvara ke aneka nāmoṃ ke vaijñānika arthoṃ kā, samāja meṃ pracalita tamāma bhrāntiyom kā, adhyayana, brahmacarya ādi viśayoṃ ko ṭhīka prakāra se jāna letā hai, jisase vidyārthī svayaṃ ke jīvana ko prakāśita kara tamāma bhrāntiyom se svayaṃ dūra ho pāte hai evaṃ samāja meṃ śucitā lātā hai /*

सहायकपाठ्यक्रमस्य द्वितीयसत्रम्

तृतीयपत्रम्- वैदिकसिद्धान्तपरिचयः

पूर्णाङ्कः - १००

बाह्यमूल्याङ्कनाङ्कः- ८०

आन्तरिकमूल्याङ्कनाङ्कः- २०

समयः- होरात्रयम्

१. आर्योद्दिश्यरत्नमाला	१०
(क) शब्दपरिभाषालेखनम्	१०
२. व्यवहारभानुः	१०
(क) व्यवहारशिक्षाविषयकप्रश्नाः	१०
३. गोकुरुणानिधिः	१०
(क) गोरक्षालाभाः	०५
(ख) गोहिंसायाः हानयः	०५
४. सत्यार्थप्रकाशः (समुल्लासाः- १, २, ३, ५, ६, १०)	५०
(क) ईश्वरनामव्याख्या / मङ्गलाचरणसमीक्षा	१०
(ख) बालशिक्षाविषयः / भूतप्रेतजन्मपत्रसूर्यादिग्रहसमीक्षा	१०
(ग) अध्ययनाध्यापनविषयः / ब्रह्मचर्योपदेशः	१०
(घ) वानप्रस्थसंन्यासाश्रमविधिः	१०
(ङ) राजधर्मविषयः / आचारानचारभक्ष्याभक्ष्यविषयः	१०

सहायकग्रन्थाः-

१. आर्योद्दिश्यरत्नमाला- महर्षिदयानन्दकृता
प्रकाशकः- आर्ष साहित्य प्रचार ट्रस्ट, देहली ।
२. व्यवहारभानुः- महर्षिदयानन्दकृतः
प्रकाशकः- रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, सोनीपत, हरयाणा ।
३. गोकुरुणानिधिः- महर्षिदयानन्दकृतः
प्रकाशकः- वैदिकपुस्तकालयम् अजमेर, राजस्थान ।
४. सत्यार्थप्रकाशः- महर्षिदयानन्दकृतः
प्रकाशकः- आर्ष साहित्य प्रचार ट्रस्ट, देहली ।

Bridge Course
2019-20
Semester 2
***caturthapatram* - English Communication-2**
Paper Code - BC-204

Course Objectives-

- Communicate easily with and enhance the ability to understand native speakers
- Remove personal barriers and enhance confidence in a group setting and in work places
- Help translate L2 from L1 in a more efficient manner (L1 is the mother tongue & L2 is the Official Language – here English)
- Enhance formal and business writing skills

Course Outcomes-

- Produce words with right pronunciation
- Develop vocabulary and improve the accuracy in grammar
- Develop the confidence to speak in public
- Demonstrate positive group communication exchanges. Ability to speak and write clearly in standard, academic English

सहायकपाठ्यक्रमस्य द्वितीयसत्रम्

ENGLISH COMMUNICATION- II

BC- 204

Semester – II

S.NO.	Story Name	English Literature	Page No.
1	The Wheel of Creation	Prose	1
2	Game of Tip Cat	Prose	2-6
3	If I Were You	Prose	7-11
4	The Missing Mail	Prose	12-16
5	Maharishi Patanjali	Prose	17-23
6	A Tiger in the house	Prose	24-26
7	Two Bullocks	Prose	27-32
8	Where the mind is without fear		